

НОВИ ЛЕПИДОПТЕРНИ ВИДОВЕ ЗА БЪЛГАРИЯ.

Отъ Ал. Кириловъ Дрѣновски, естественикъ

NEUE LEPIDOPTERENARTEN AUS BULGARIEN.

von Al. Kirilow Drenowski, Sofia.

Близко 100 години ни дѣлятъ отъ онова време презъ нашето турско робство, когато чужденци учени и ентомолози изъ Унгария, като Imre Frivaldszky и неговитѣ пратеници, сж идвали въ нашето Отечество съ цель да събиратъ и проучватъ насѣкомната фауна на планинитѣ и равнинитѣ ни, главно пеперудната (лепидоптерната). Тия проучвания въ силна степенъ продължаватъ и следъ освобождението на България, но вече успоредно съ работата на нашитѣ първи ентомологични сили Недѣлковъ (†), Ковачевъ (†), Йоакимовъ, Марковичъ и Пигулевъ. Тѣ, ту по своя инициатива, ту поради подражание и насърчения на чужденцитѣ ентомолози, сж събирали материали отъ насѣкоми и правяха своитѣ проучвания върху фауната ни по полета, хълмове и низкитѣ части на планинитѣ. За това свидетелствуватъ многото тѣхни научни трудове (печатани на български и нѣмски). Обаче, единъ отъ най-важнитѣ моменти на тия наши проучвания съвпада преди 25 години съ излизане на по-млади естественици — ентомолози отъ нашия Университетъ, като Дрѣновски, Бурешъ, Чорбаджиевъ, Петковъ и др. (За историята на тия проучвания гледай специалния трудъ на ентомолога Д-ръ Ив. Бурешъ¹⁾.) Тѣ, обаче, носейки своята заинтересованостъ и първитѣ познания по ентомологията още отъ ученическата скамейка (но не и отъ Университета), не само че не сж преустановили дейността въ тази научна областъ, но даже усилиха многократно събиранията и проучванията насѣкомитѣ до възможни граници. Като плодъ отъ тия последнитѣ сж многобройнитѣ работи, носещи не само систематиченъ, но даже и обобщающъ характеръ по нѣкои последици въпроси и на отдѣлни високи планини²⁾.

¹⁾ Бурешъ, Д-ръ Ив. — „История на ентомологичнитѣ проучвания на България“. (Въ Трудове на бълг. наученъ земл. стоп. институтъ № 8.) София, 1924.

²⁾ а) Drenowski, Al. K., — „Ueber die vertikale Verteilung der Lepidopteren in den Hochgebirgen Bulgariens“. (Въ Deutsche Ent. Zeitschrift H. 1—2) 1925.

б) Дрѣновски, Al. K., — „Лепидоптерната фауна по високитѣ планини на България. (Въ Сборникъ на бълг. Академия на наукитѣ, Кн. XXIII), 1928.

в) Buresch D-r I. u. Arndt. D-r W., — „Die Glazialrelikte stellende Tierarten Bulgariens u. Mazedoniens“. (Въ Zeitschrift) für Morphologie und Oekologie der Tiere) Bd. 5, H. Z. 1926.

Така че, благодарение на силната заинтересованост на българските ентомолози към твърде интересната ни насъкомна фауна, както и поради непрестанната връзка и подкрепа съ страна на разнитъ специалисти въ странство, направихме за кжсъ периодъ отъ години нашето Отечество известно на чуждия ученъ свѣтъ много повече, отколкото съседнитъ на България страни. [Има написани повече отъ 300 малки и голѣми работи по ентомологията на България].

Като учители и преподаватели, въ свободното си отъ занятие време презъ ваканционнитъ месеци, нашитъ ентомолози сж извършвали своитъ екскурзии и проучвания изъ всички части на страната ни — главно по планинитъ. Обаче, само въ три главни мѣста, като: около Сливенъ, София и Бургазъ тия проучвания сж били правени презъ тритъ вегетационни сезони на годината. Именно, само въ тѣхъ се бѣ успѣло да се събератъ и опредѣлятъ по повече отъ 1100 разни видове пеперуди [масго и micго] за всѣка една отъ тѣхъ. Като най-слаби сж нашитъ проучвания на нощнитъ видове и дребнитъ отъ фамилиитъ на Microlepidopterae.

Презъ първитъ времена на проучване нашата ентомологична фауна, обрѣщахме внимание почти на всички разреди отъ грамадниа класъ Insecta (бѣха почти изоставени Apterygota, Archiptera и Neuroptera), като всѣки нашъ ентомологъ е събиралъ метериали безъ особена специализация. Въ последно време, обаче, започнахме да се ограничаваме не само въ единъ отдѣленъ разредъ, напр. само въ Lepidoptera, или Coleoptera, Rhynchota, Orthoptera и др. но даже ние направлявахме проучванията си по отдѣлна планина, висока или по-низка¹⁾, отдѣлна околностъ, или най-последѣнна група отъ единъ разредъ²⁾.

Отъ всички планини, като най-добре познати въ ентомологично отношение, макаръ не и въ всичкитъ тѣхни краища, сж Витоша, центр. Стара пл., Рила, като по-слабо сж Алиботушъ, Пиринъ, Родопи, Осогова, Срѣдна гора, Люлинъ, Лозенъ, българска Странджа, Бѣласица, обаче, като съвсемъ непроучени въ сжщото отношение оставатъ планинитъ Конева, Верила, Плана, Огражденъ, и др. по-низки по границата.

Презъ лѣтото на изтеклата 1928 г. търсейки нѣкои рѣдки и отъ по-голѣмо значение за нашата пеперудна фауна видове, именно 1) въ централната най-висока частъ на Стара пл. (изъ. високата областъ между Карлово и Калоферъ — 1400 до 2375 м.), 2) презъ пролѣтъта по Люлинъ [източнитъ

¹⁾ Гледай работитъ по пеперудната фауна на Витоша, Рила, центр. Стара пл., центр. Родопи, Пиринъ, Осогова пл., Срѣдна гора и др.

²⁾ Гледай работитъ за пеперудитъ на Софийската, Бургаската околностъ, Айтоската и др., както и ония за дневнитъ, нощнитъ дребнитъ и др. пеперуди.

склонове — 900 до 1000 м. вис.), 3] презъ есенъта на Витоша [зап. склонове — 650 до 750 м.] азъ се натъкнахъ, за мое голѣмо очудване, покрай голѣмия брой по-познати видове и форми, на такива съ нови мѣстонаходища за разнитѣ планини, както и най-после и на единъ голѣмъ брой такива пеперудни видове, още непознати менъ и нови за България. Сжщото е и съ моитѣ най-нови проучвания по граничната ни планина въ с. изт. Македония Алиботушъ, висока надъ 2000 метра¹⁾.

Именно тия последнитѣ видове ще намерятъ мѣсто въ настоящия ми приносъ, който освенъ това ще съдържа едно кратко мое описание и на новия за науката *micro* видъ *Elachista laetella* Rbl., откритъ отъ менъ въ много екземпляри на Люлинъ, на 25 юний 1928 г., (Сжщиятъ ще бжде описанъ подробно въ близко бждаще отъ специалиста Hofrat Prof. D-r Hans Rebel въ Виена). Като важенъ на второ мѣсто въ случая е глациалниятъ и северенъ видъ *Argynnis arhipare* Hb., проученъ отъ менъ въ неговото първо мѣстонаходище у насъ по центр. Стара пл. (откритъ е отъ менъ още на 11 юлий 1909 г.) на височина 1600 — 1900 м.

Видътъ *Tephroclystia undata* Fr. (*scriptaria*) отъ находището на по-предния видъ, единъ глациаленъ и новъ планински видъ у насъ. Формата *Olethreutes oblongana* var. *adelana* Rbl. отъ Люлинъ е нова планинска форма за България и други.

Новооткрититѣ у насъ видове пеперуди по мѣстонаходища могатъ да бждатъ наредени така: изъ околността на София и по Витоша — 9 *macro* и *micro*, отъ Люлинъ — 4 *micro*, отъ Стара пл. — 6 *macro* и *micro*, а отъ Бургаско — 1 *micro*. Отъ всичкитѣ видове 4 сж *macro* [1 дневни и 2 нощни], останалитѣ *micro*, главно отъ фамилиитѣ *Gelechiidae* и *Elachistidae*. Сжщитѣ тия видове по произходъ могатъ да бждатъ наредени така: ендемични 1, съ ориенталски характеръ — 5, съ уралски характеръ — 5, глациални — 2, европейски ендемични — 4, алпийски — 1, съ неизвестенъ произходъ — 2.

За да избѣгна дългитѣ описания на видоветѣ, както би се падало да направя въ случая (това сж нови видове за България), азъ ще се задоволя да дамъ кратки такива, но само въ сравнение съ рисункитѣ и описанията на сжщитѣ въ по-добре познатата ни литература и опредѣлители отъ A. Spuler, A. Seitz, J. Kennel.

На край считамъ за свой приятенъ дългъ да изкажа голѣмата си благодарностъ къмъ специалиститѣ лепидоптеролози отъ Виена: Hofrat Prof. D-r H. Rebel и Prof. D-r H.

¹⁾ За новитѣ видове пеперуди, открити тази година на Алиботушъ, ще говоря въ отдѣлна статия, която се печата въ сжщитѣ Известия на Ентомо. Д-во.

Kolar за оказаната към менъ услуга съ определяне на повечето отъ видоветъ, съдържащи се въ настоящия ми приносъ.

Fam. Nymphalidae.

1. (подап. и глац.) *Argynnis aphirape* Hb. (S.gr. u. Rbl. Kat. № 202). (= *eunomia* Esp., *tomiris* Hrbst.).

Хвърчи изъ подалпийскитъ тревисти сухи и отчасти мокри поляни и долове надъ еловитъ гори, на височина 1600 до 1700 м. въ централната най-висока частъ отъ Стара-планина (Карлово—Калоферъ). Тамъ, между хижа Юмрукъ-чалъ, в. Левски — Ботевъ, в. Чафдарица и в. Юмрукъ-чалъ — Фердинандовъ, презъ цѣлия юлий месецъ на 1928 г. срѣщнахъ повече отъ 10 екземпляра, отъ които можяхъ да хвана само 2 ♂ и 2 ♀ чисти и добре запазени. Този северенъ и глациаленъ видъ, споредъ Petersen ¹⁾, азъ открихъ у насъ по западнитъ склонове на Юмрукъ-чалъ още на 11 юлий 1909 г.; за който съобщихъ че принадлежи къмъ сродния нему глациаленъ видъ, *amathusia* Esp. ²⁾, която грѣшка, обаче, азъ изправихъ въ последната си студия отъ 1928 г. ³⁾

Откритието на тази дневна пеперуда бисерка у насъ, както изобщо въ цѣлата юго-източна Европа [отечеството ѝ е въ най-севернитъ страни на Европа, Азия и Америка), е отъ твърде гоъмо значение. Това находище на югъ, както и ония на нѣкои други глациални видове пеперуди, ни говори какво нашата страна съ нейнитъ много и твърде високи планини е преживѣла сложнитъ промѣни въ климатъ, животни и растения отъ времето на ледниковитъ и междуледниковитъ периоди. Като остатъци — Glazialrelikte отъ поменатото време, могатъ да се считатъ освенъ този, още и други 41 разни видове и форми пеперуди, открити до днесъ у насъ по планинитъ, главно по високитъ. ⁴⁾ Разпространението на вида е до-

¹⁾ Petersen Mag. W. — „Lepidopteren — Fauna von Estland (Eesti) — Tallin — Reval. 1924 — 1927.

²⁾ Drenowsky, Al. K. — „Beitrag zur Lepidopteren — Fauna des höchsten Teils des Zentral-Balcans (Stara-Planina) in Bulgarien.“ (Въ Entom. Rundschau, 1909, p. 17 — 23.)

³⁾ Дръновски, Ал. К. — „Лепидоптерната фауна по високитъ планини на България“. (Въ Сборникъ на бълг. Академия на наукитъ. Кн. XXIII. 1928, стр. 72.)

⁴⁾ „Гледай литературата по този въпросъ, отъ: 1) Hoidhaus, D-r K. — a) Kritisches Verzeichnis der borealpinen Tierformen (Glazialrelikte) der mittel-und süd-europäischen Hochgebirge“ — (Въ Annalen d. k. k. Naturh. Hofmuseum — Wien, 1912, Bd. XXVI, p. 399 — 440); b) „Spuren der Eiszeit im Faunenbild von Europa“ — (Въ Veröffentl. d. Naturh. Staatsmuseum — Wien, 1924, Hf. 4); 2) Buresch. Dr. J. u. Arndt Dr. W. — „Die Glazialrelikte stellenden Tierformen Bulgariens u. Mazedoniens“: — (Въ Zeitschr. f. Morphologie u. Oekologie der Tiere — 5. Bd. 3. Hf. 1926); 3) Drenowski, Al. K. — „Die Lepidopterenfauna auf den Hochgebirgen Bulgariens, III Teil — Ueber den Charakter der bulgarischen Lepidopterenfauna“ — (Въ Трудове на Бълг. Природоизп. Д-ство, 1929, Bd. 14).

стигнало на юго-изтокъ до Армения, а ю. з. въ южна Белгия.

Поради особената важностъ, която има този видъ за нашата пеперудна фауна (главно висопланинската), азъ считамъ за необходимо да дамъ по-важнитъ негови белези, въ сравнение съ рисункитъ и описанията му въ литературата, като у Dr A. Spuler ⁵⁾ и Dr A. Seitz ⁶⁾.

Притежавамъ 2 ♂♂ и 2 ♀♀ чисти и добре запазени екземпляра, на които дъснитъ крила мърятъ 20—22 мм. а при разперени крила 40—41 мм. [малкитъ размъри сж за мъжкитъ, голъмитъ за женскитъ екземпляри]. Нашитъ ♂♂ екз. отговарятъ повече на рисунка 7-а, Taf. 7 у Spuler, както отъ горната, тъй и отъ долната страна, съ малката разлика, че чернитъ петна и знаци сж винаги въ по-силенъ тонъ (черни) отколкото на рисунката. По-тъмни сж женскитъ екз., у които и най-ясно изпъкватъ отличителнитъ белези на вида. Отъ една страна тъ наподобяватъ твърде много на рисунка f ♂, Taf. 67 у Seitz, което, обаче, вървамъ да е дадено погръшно като ♂ именно, защото както по тъмнотата, тъй и по крайржбнитъ си жълто-бъли трижълни петна сж твърде близки едни на други. Отъ друга страна, по зеленикавия оттенъкъ върху тъмната базална частъ по горната страна на крилата, както и слабозеленикавата долна страна на заднитъ крила [въ тѣхната срѣда и базалната частъ], отчасти и въ апикалната връхна частъ на преднитъ крила, нашитъ екземпляри се приближаватъ най-вече до рисункитъ у Spuler.

Разпространение: изъ мочурливитъ области на Белгия, Бавария, Германия, Нидерландия, Уралъ, сев. Азия, Армения, Сибиръ и Лабродоръ.

Hesperidae.

2. *Hesperia armoricanus* Obth. (703 bis.) det Kolar. На Стара планина, при гара Реброво, до р. Искъръ [до 25 км. северно отъ София], изъ тревиститъ мѣста хвърчи заедно съ сродния му видъ *alveus*. Моятъ чистъ ♂ екз. има 12.5 мм. дълго предно крило, а при разперени крила мѣри 23.5 мм. По данни отъ Prof. Dr H. Kolar [Wien], авторътъ Oberthur ¹⁾ е наблюдавалъ вида да хвърчи изъ ливадитъ при Rennes и дюнитъ на Bretagne, но го поставя като най-близъкъ до полскитъ видове *alveus* и неговитъ форми *carlinae* и *cirsii* [отдѣлени вече въ нови видове]. Нашиятъ видъ се различава не лесно отъ сроднитъ му въ случаетъ, когато хвърчи

⁵⁾ Spuler, Dr A. — „Die Schmetterlinge Europas“. — Stuttgart III Auflage. 1901—10.

⁶⁾ Seitz, Dr A. — „Die Grossschmetterlinge der Erde. — I Abt Fauna Palaearctica. Stuttgart, 1906—15.

¹⁾ Oberthur, — „Etudes de Lepidopterologie comparée“. Fasc. IV. Rennes. 1910, p. 411, рисунки отъ Culot, № 511 до 517.

заедно съ тях [тогава показва и преходи], обаче най-характерният негов белез е следният: той е по-дребень. крилата му сж повече бронзово-кафяви [особено задните], отколкото черникави.

Споредъ D-г. Y. L. Reuerdin, въз основа изследванията на гениталните органи на този и казанитъ сродни видове, *agmoricanus* се отдѣля отъ последнитъ.

Разпространение: отъ западна, презъ срѣдна и източна Европа до Мала-Азия. Въ Бретанъ (сев. зап. Франция) се срѣща чистъ, безъ смѣсца съ другитъ видове.

Noctuidae.

3. *Agrotis lucipeta* Schiff. (1270) = *Rhyagia lucipeta* Schiff. Единъ добре запазенъ и чистъ екземпляръ хванахъ вечеръ на лампа, по сев-зап. поли на Витоша, източно отъ с. Княжево при София, на 26. VIII. 1928 г.

Въ сравнение съ рисункитъ у Spuler Taf. 34, Fig. 9, Bd. I, p. 154 и у Seitz Taf. 11, e, Bd. III, p. 51 нашиятъ ♂ екз. отговаря повече на оная у Spuler, само че пакъ показва една по-тъмно-сива основна боя на крилата. Дължината на дѣсното предно крило е 25 мм., при разперени — 47 мм. Сжщо и свѣтлихъ жълто-бѣли петна, знаци и лжкатушни линии по преднитъ крила сж по-слабо развити, т. е. не личатъ тъй ясно у нашия екз. Навѣрно този екз. ще да е отъ втората генерация на вида у насъ.

Разпространение: западна, срѣдна и южна Европа и Мала-Азия.

Geometridae.

4. (пл. и глац.) *Tephroclystia undata* Fr. = *scriptaria* H. S. [3616] det. Kolar. По стенихъ на една малка пещера изъ Карловския балканъ въ централна Старопланина, на височина 1500 — 1600 м., хванахъ единъ добре запазенъ екземпляръ, на 16. VII. 1928 г. Той, въ сравнение съ рисункитъ у Spuler, Taf. 71, Fig. 16, Bd. II, p. 79, *scriptaria* № 74 и у Seitz, Bd. IV, Taf. 12, k. — *undata*, p. 278 *undata* Fr. (= *scriptaria* H. S.), показва следната малка разлика: нашиятъ ♂ екз. е по-дребень, съ дѣсно предно крило 85 мм., но съ по-тѣсни и не тъй шръкнали, но легнали крила, а е по-близъкъ до рисунка 16. Общиятъ тонъ у нашия е пепеляво-сивъ, а не жълтеникавъ, като у дветъ рисунки. Освенъ това, дискоидалното черно петънце на преднитъ крила личи ясно у нашия екземпляръ.

Разпространение: по Алпи, въ центр. Италия. Норвегия, Сибиръ, Лабрадоръ, Мала-Азия и Туркестанъ.

Pyralidae.

5. *Alispa angustella* Hb. [Rebel Katalog, № 393]. det. Kolar. Единъ прѣсенъ и чистъ екземпляръ хванахъ вечеръ на лампа по западнитѣ поли на Витоша, източно отъ с. Княжево, на 3. IX. 1928 г., на вис. 650 — 750 м.

Въ сравнение съ описанието у Spuler, Bd. II, p. 204 и Fig. 12, Taf. 82 нашиятъ екземпляръ показва следното различие: дължината на дѣсното предно крило е 8 мм.; основната боя на преднитѣ крила е сива както и въ описанието, обаче на рисунката е червеникава. Всички останали знаци, като широката и изпъкнала напречна връзка, лакатушната нежна черна чертица къмъ страничния рѣбъ на крилото, заднитѣ крила, коремчето и др. сж сжщитѣ.

Разпространение: въ централ. Европа и Далмация.

6. *Scoparia basistrigalis* Knaggs (1950) det. Kolar. Изъ влажнитѣ долчета по изгочнитѣ склонове на Люлинъ, на вис. 900 м., хвърчи около върбовитѣ дървета и накаква по напуканата кора на сжщитѣ. На 28.VI. 1928 г. хванахъ нѣколко прѣсно излюпили се и чисти екземп. отъ двата пола. Предно крило 9--11 мм., а при разперени крила мѣрятъ 20—23 мм. [голѣмитѣ размѣри сж за ♂, малкитѣ за ♀].

Споредъ Spuler, Bd. II, p. 223, № 6, този видъ е поставенъ следъ наименованието на обикновения видъ *ambigualis* Tr., познатъ и у насъ като отдѣленъ видъ, макаръ че предлага мнение за него, какво може да е само една по-едра форма отъ *ambigualis*.

Описанъ е отъ Англия, но е още непознатъ отъ съседнитѣ ни страни. Споредъ Rebel, даденото находище на вида въ Германия е съмнително.

Tortricidae.

7. *Anisotaenia ulmana* Hb. (1645) det. Kolar. Хвърчи изъ храсталачнитѣ мѣста на влажния и твърде сѣнчестъ долъ на Карловската рѣка при хижата Юмрукъ-чалъ, на вис. 1400 м.

На 9.VII. 1927 г. хванахъ тамъ два чисти едри ♀ екз.

Въ сравнение съ рисункитѣ [тѣ сж увеличени] и описанията на вида у Spuler, Bd. II, p. 254, Taf. 84, Fig. 11 и у Kennel,¹⁾ p. 230, Taf. XI, № 24 ♂ и 25 ♂, показва следната малка разлика:

Дължината на дѣсното предно крило е 8.5 мм., напрѣчната бѣлезникава [съ слабъ жѣлтеникавъ оттенъкъ] широка връзка по сжщитѣ крила у нашитѣ екз. е еднакво широка съ сжщата у рисункитѣ; разсвѣтлението въ вѣншната апикална областъ въ пр. крила е така ясна, като у рисунката.

¹⁾ Kennel, D.-r. I., — „Die Palaearktischen Tortriciden“. Stuttgart, 1910—21.

Разпространенъ въ северна, срѣдна Европа и Италия.
 8. [пл.] *Olethreutes* [*Argioplocce*] *oblongana* Hw.
var. adelana Rbl. [1877] det. Kolar. Хванахъ единъ чистъ
 ♂ екз. изъ хресталачната областъ по източнитъ стрѣмни скло-
 нове на Люлинъ при 900—1000 м. височина, на 25.VI. 1928 г.
 Той има дѣсно прѣдно крило 5.5 мм. Kennel въ своята моно-
 графия на стр. 385—6 пише следнитъ редове за тази форма:
 „Rebel нарича съ това наименование силно потъмненитъ
 екз., на които преднитъ крила изглеждатъ почти еднобойни
 кафяви.“ Kennel казва по-нататкъ: Wurzelfeld, Querbinde und
 die Zeichnungen des Saumfeldes auf braunen Grund im tief
 dunkelbrauner, fast schwärzlicher Farbe deutlich in typischer Anord-
 nung und Form zu erkennen; von weisslich oder fleischröthlicher
 Färbung war keine Spur vorhanden. Diese melanistische Abera-
 tion ist eine Hochgebirgsform aus den oester. Alpen, Steyermark
 und Tyrol.

Glyphipterygidae.

9, *Douglasia balteolella* F.R. [2340] det. Rbl. На 27
 май 1928 г. хванахъ единъ прѣсенъ и чистъ екз. изъ тревис-
 тата и хресталачна областъ по източнитъ стрѣмни склонове
 на Люлинъ, на 900 м. височина.

Въ сравнение съ описанието на вида у Spuler, Bd. II, p.
 299, № 2, както и съ рисунката на близкия му видъ *trans-*
versella Z., Taf. 87, Fig. 9 показва следната разлика и белези:
 дѣсното предно крило мѣри 3.5 мм., а при разперени крила
 8—9 мм. Преднитъ крила сж разширени въ външната поло-
 вина, тѣ сж сепийно-кафяви съ ясно изразенъ маслиново-зе-
 ленъ блѣсъкъ [главно въ основната половина, а не оловено-
 сиви]. Бѣлитъ рисунки по тѣхъ липсватъ, но само въ външ-
 ната половина, а къмъ основата на реснитъ има разпръснати
 сиво-бѣли люспи. Основната половина на преднитъ крила е
 покрита съ прилегнали ниско люспи, а въ външната поло-
 вина тѣ сж слабо надигнати и тамъ крилата изглеждатъ ма-
 тови. По тия белези нашия екз., опредѣленъ въ Виена, ми из-
 глежда, че наподобява повече на сродния нему видъ *trans-*
versella. Едно повторно опредѣляне ще разреши въпроса.

Разпространение: въ срѣдна Европа, Италия и
 Далмация.

Gelechiidae.

10. *Metzneria lappella* L. [2491] det. Rbl. При с.
 Мехмечкой, южно отъ Бургасъ, на 1. юний 1926 г. хванахъ
 единъ ♂ екз. Той има 8 мм. дълго предно крило, а въ сра-
 внение съ описанието на вида у Spuler, Bd. II, p. 372, № 5,
 показва следнитъ белези: основната боя на преднитъ крила

е охраво-жълта, презъ които преминаватъ надлъжни жълто—до ржждиво-кафяви линии.

Разпространение: въ Европа и южна Азия.

11. *Anacamptis biguttella* H. S. [2830] det. Rbl. По сев.-западнитъ склонове на Витоша, изт. отъ с. Княжево, на 4. IX. 928 г. хванахъ единъ чистъ екземляръ при височина 650—750 м.

Въ сравнение съ описанието на вида у Spuler Bd. II, p. 373, № 6, нашиятъ екз. показва следната прилика и разлика: преднитъ крила сж дълги 4.5 мм. и тв. тѣсни, кафяво-черни, съ нѣколко черни точки [забѣлежими само съ лупа] изъ външната половина, при това показватъ силенъ металенъ блѣсъкъ; заднитъ сж сиво-черни и блѣщиви.

Разпространение: въ зап. Европа, Алпи, Далмация и сев. Мала-Азия.

12. *Anacamptis vorticella* Sc. [2841] det. Rbl. Единъ съвършено чистъ и прѣсенъ екземпляръ хванахъ вечеръ на лампа на 1. IX. 928 г. по сев.-зап. склонове на Витоша, източно отъ с. Княжево.

Въ сравнѣе съ описанието на вида у Spuler, Bd. II, p. 374, № 17, показва следнитъ белези: дѣсното предно крило е 4 мм. дълго, черно обагрене, върху което личи слабъ виолетовъ оттенъкъ; презъ тия крила, но навънъ отъ срѣдата имъ, преминава по една напречна бѣла тѣсна и цѣлокрайна линийка. Отъ долната страна на сжщитъ само върху предния ржбъ се забѣлязва по една бѣлезникава точица. Краката сж черни, съ бѣли прѣстенчета. Основното членче на педипалпитъ е бѣло.

Разпространение: въ северна Европа, Уралъ и Мала-Азия.

13. *Anacamptis cincticellula* H.S. [2842] det. Rbl. Изъ тревиститъ стръмни мѣста и долчетата на източнитъ стръмни склонове на Люлинъ. Хвърчи на вис. 850—1000 м., дѣто на 25. VI. 928 хванахъ нѣколко екземпляра.

Въ сравнение съ описанието у Spuler, Bd. II, p. 374, № 18 показватъ следнитъ белези: преднитъ крила сж дълги 3.5 мм. и кафяво-черни, съ слабъ блѣсъкъ, а напречната жълтеникаво-бѣла чертица въ срѣдата е малко назбена и твърде слабо изкривена — изпъкнала навънъ. Сжщитъ крила на върха си сж напрашени съ бѣлезникави люспи. Заднитъ крила сж тв. тѣсни и сиво-черни. Челюстнитъ крачка сж сиви и силно блѣщиви, гледани съ лупа.

Разпространение: въ сев. Германия, Скандинавия, Петроградъ, Австрія и южна Европа.

14. *Aristotelia subericinella* H. S. [2868] det. Rbl. Притежавамъ само единъ добре запазенъ екз., който хва-

нахъ вечерь на лампа по зап. поли на Витоша, източно отъ с. Княжево, на 1. IX. 928, на височина 650—750 м.

Въ сравнение съ описанието на вида у Spuler, Bd. II, p. 378, № 7, нашиятъ ♂ екз. показва следнитъ белези: дѣзното предно крило е дълго 5 мм., основната боя на сжщото е сива-сепийно-кафява, по протежение на $\frac{2}{3}$ отъ дължината на вътрешния ржбъ има охрово-жълта линия, отъ която до върха на крилото има само една по-тъмна сѣнка; презъ ширината на сжщото минаватъ две напречни, сиви съ бѣлезникави сѣнки отстранитъ, малко неясни врѣзки, а при допирнитъ мѣста на сжщитъ съ охровата линия има по две сепийно-кафяви точки. Къмъ върха на сжщитъ крила има по две дребни бѣлезникави срещуположни петна. Челюстнитъ крачка — педипалпитъ сж сепийно-кафяви съ 5—10 тѣсни, или по-широки бѣли прѣстенчета.

Разпространение: въ срѣдна и южна Европа и Кавказъ.

Elachistidae.

15 *Coleophora vitisella* Gregs. (3659) det. Rbl. Единъ ♂ екземпляръ хванатъ изъ тревиститъ мѣста покрай ж.-пѣтната линия сев.-изт. отъ гара Своге [30 км. северно отъ София], на 30 май 1928 г.

Въ сравнение съ описанието на вида у Spuler Bd. II, p. 392, № 28, показва следнитъ белези: дължината на предното крило е 6 мм., съ пепеляво-сива основна боя. Реснитъ покрай страничнитъ ржбове сж бѣлезникаво-сиви, а не червеникави, горниятъ ржбъ на читъ е бѣлезникавъ, пипалата сж кафяви съ бѣли прѣстенчета, основното членче на сжщитъ е дълго и бѣло.

Заднитъ крила сж твърде тѣсни и слабо прозрачни.

Разпространение: въ сев. и срѣдна Европа, Уралъ, юж. френски Алпи.

16. *Coleophora biliniatella* Z. [3718] det. Rbl. По тревиститъ и храсталачни източни стрѣмни склонове на Люлинъ, надъ ж.-пѣтната линия се срѣща често на 28 май 1928 г., на височина 900 — 1000 м.

Въ сравнение съ описанието у Spuler Bb. II, p. 395, № 81, нашитъ екз. показватъ следнитъ белези:

Дължината на предното крило е 6.5 мм. Основната боя при основата на сжщитъ крила е сламено-жълта, къмъ върха постепенно потъмнява до жълто-кафява. Предниятъ и задниятъ ржбъ, както и гънката презъ срѣдата на крилото, сж чисто сребърно-бѣли, най-широка и най-дълга отъ които е най-предната. Главата и надгрѣднитъ люспи сж сжщо чисто бѣли, но презъ гърба има три надлъжни успоредни една на

друга жълти линии. Пипалата сж съставени отъ черни и бѣли пръстенчета, Всичкитѣ крака сж бѣли и блѣщиви.

Разпространение: въ цѣла Европа, на Уралъ.

17. *Coleophora pyrrhulipennella* Z. [3770] det. Rbl. Нѣколко екземпляра хванахъ изъ тревиститѣ и храсталачни мѣста покрай ж.-пѣтната линия при гара Реброво въ Искърското дефиле [северно отъ София], на 23. V. 1928 г.

Въ сравнение съ описанието на вида у Spuler, Bd. II, p. 398, № 126, нашитѣ показватъ следнитѣ белези: преднитѣ крила сж дълги 7 — 7.5 мм., основната имъ боя е свѣтла сламено-жълта до глинено-жълта, а къмъ върха е най-тъмна. Предниятъ ржбъ по протежение на $\frac{3}{4}$ е чисто бѣлъ, а между него и междинната бѣла линия (тя е слабо джговидно извита), крилата сж най-тъмно-жълти; бѣлата черта върху гънката на крилата (въ тѣхната срѣда) е по-тѣсна, когато линията върху вътрешния ржбъ е тѣсно бѣла. Заднитѣ крила сж тѣсни, пепеляво-сиви и съ дълги сиви ресни.

Пипалата сж сиво-кафяви съ бѣли пръстенчета. Челото на главата и люспитѣ по гърба сж чисто бѣли и блѣскави. Четчицитѣ отъ люспи по основното членче на пипалата сж по-дълги отъ членчето, а пипалото въ основата си не е надебелено, като у нѣкои видове отъ сжщия родъ. Краката сж сиво-кафяви и слабо напрашени съ бѣли люспи.

Разпространение: въ цѣла Европа, на Уралъ и северна Мала-Азия.

18. *Elachista laetella* Rbl. n. sp. (det. Rbl.) Този новъ видъ за науката, опредѣленъ въ Виена отъ специалиста Hofrat Prof. Dr. Hans Rebel презъ декемврий 1928 г., азъ ловихъ въ много екземпляри изъ тревиститѣ и храсталачнитѣ източни склонове на Люлинъ, на височина 800 — 1000 м. въ края на май и началото на юний 1928 г.

Това е една дребна пеперудка съ дължина на дѣсното предно крило 5 — 6 мм., а при разперени крила мѣри 12.5 — 13.5 мм. Понеже диагнозата и подробното описание на този видъ ще бжде изработено отъ автора ѝ и напечатано въ близко бъдаще въ отчетитѣ на Зоолог.-ботан. дружество въ Виена, затова въ този случай ще се задоволя да дамъ само най-очевиднитѣ и важни отличителни белези, необходими за да си услужатъ нашитѣ лепидоптеролози. 1. Предни крила. Горната страна на крилата и реснитѣ въ тѣхния край сж обагрени чисто охраво-жълто, тѣ сж блѣщиви, безъ всѣкакви знаци — разсвѣтления или потъмняване по тѣхъ. Само по самия преденъ ржбъ, отъ корена до срѣдата имъ, тѣ сж обагрени съ боята на долната страна на сжитѣ крила, именно сепийно кафяво-черно.

2. Заднитѣ крила сж тъмно пепеляво-сиви, съ пепеляво-сиви ресни по предния имъ ржбъ, а съ сиво-жълти дълги ресни по страничния и аналния ржбъ.

Долната страна и въ двата чифта крила е обагрена сепийно кафяво-черно, съ изключение на реснитѣ. Тия последнитѣ сж охраво-жълти у преднитѣ и сиво-жълти у заднитѣ крила.

Люспитѣ по предното членче на тегуле и патогия сж обагрени като крилата охраво-жълто, по главата сж по-свѣтло жълти.

Пипалата — антенитѣ сж жълтеникави съ кафяви пръстенчета, а челюстнитѣ пипала — педипалпитѣ сж жълтеникаво-бѣли, безъ тъмни пръстенчета. Краката сж сепиево-кафяви съ свѣтли жълтеникави пръстенчета, тѣсни и широки.

Коремчето е сепиево-кафяво, лъскаво, съ сиво-жълти люспи-космици (букетче) въ края му.

Gracilariidae.

19. *Lithocolletis abrasella* Z. (4114) det. Rbl. Изъ Борисовата градина при София хвърчи покрай джбовитѣ храсти за живъ плетъ, отъ който ловихъ повече екземпляри на 10. IX. 926 г.

Въ сравнение съ описанието у Spuler, Bd. II, p. 413, № 7, тази тв. красива дребна пеперудка показва следнитѣ белези: предно крило 3·25—3·50 мм. дълго, а при разперени крила мѣри 8—9·5 мм.

Крилата и тѣлото сж чисто снѣжно-бѣли и матово блѣщици, съ следнитѣ линии, знаци и петна по тѣхъ: къмъ върха си преднитѣ крила сж слабо пожълтели, а отъ предния имъ ржбъ се спускатъ къмъ вътрешността на крилото до 5, а отъ вътрешния имъ ржбъ къмъ срѣдата на крилото отиватъ 3 тъмно-кафяво-сипейни линейки—кукички, доста паралелни една на друга; пространството между втората и третата предноржбни кукички е жълто изпълнено, а останалитѣ кукички отъ къмъ страната на корена на крилото иматъ по една слабо-жълта сѣнка.

До самия връхъ на пр. крила има една кржгла кафяво-черна точка (нар. огледалце), както и една твърде нежна кафява линейка при основата на реснитѣ и около върха на крилото, като започва отъ последната кукичка по пр. ржбъ.

Разпространение: въ срѣдна Европа, Италия и сев. Мала-Азия.

20. *Lithocolletis heegeriella* Z. (4117) det. Rbl. Хвърчи заедно съ по-първия видъ изъ околността на София, на 10. IX. 928 г.

Въ сравнение съ описанието на вида у Spuler, Bd. II, p. 413, № 10, нашитѣ екземпляри показватъ следнитѣ белези: предното крило е 3 мм. дълго, а при разперени крила мѣри 7·5—9 мм. Основната боя на крилата е чисто снѣжно-бѣла и силно блѣщица, главно при основата на пр. крила;

отъ последната излиза една чертица, която отъ горе е обградена съ кафяви люспи; втората кукичка отъ предния ржбъ е по-къса и много по-стръмна (т. е. почти вертикална на ржба), отколкото първата, която пъкъ е до два пжти по-дълга и стои твърде полегато спрѣмо пр. ржбъ. Черно-кафявата точка при върха на крилото е голѣма и дългнеста—яйцевидна, а реснитѣ задъ нея въ основата си сж черно-кафяви съ слабъ виолетовъ оттенъкъ (това е на тѣ срѣдата на върха).

Разпространение: въ св. и отчасти срѣдна Европа.

Zusammenfassung — Résumé.

In den vorliegenden kleinen Beitrag wird eine Reihe von Macro- und Micro-arten ausgezählet, die während der letzten Jahren 1927 und 1928 an verschiedenen unseren Bergen von Al. Kirilow Drenowski erbeutet worden sind.

Als seltenere und von besonderer Wichtigkeit können erst die neue entdeckte Microart *Elachista laetella* Rbl. n. sp. (Lülingebirge, Juni 1928), dann die beiden glazialrelikten Macroarten: *Argynnis aphirape* Hb. und *Tephroclystia undata* Fr. = *scriptaria* H S. angesehen werden. An dritter Stelle kommt die Hochgebirgsform *Argyroploce oblongana* Hw. var. *adelana* Rbl. (alpine Form). Folgende Arten: *Metzneria lappella* L., *Anacampsis vorticella* Sc., *Coleophora vitisella* Grgs. und *Lithocolletis heegeriella* Z. haben in Bulgarien die süd-östlichsten Fundortsstellen.

Es sei mir gestattet auch an dieser Stelle dem alibekannten Lepidopterologen Herrn Hofrat Prof. Dr H. Rebel für das Determinieren meiner Falter, meinen verbindlichsten Dank anzuzeigen.

ПРИБАВКА — ANHANG.

Fam. Pyralidae.

21. *Pterotrix caucasiella* Rag. (722) det. Rbl.

По планината Алиботушъ, около пограничния постъ № 1 (отъ заставата въ с. Гайтаниково), хванахъ вечеръ на лампа на височина 1300—1500 м. единъ чистъ женски екземпляръ отъ този рѣдъкъ и новъ за България видъ. Той бѣ опредѣленъ въ Виена отъ Hofrat Prof. Dr H. Rebel.

Поради голѣмия интересъ, които представлява този micro-видъ съ първото си находище въ Европа, намирамъ за умѣстно да дамъ по-долу на кратко най-очевиднитѣ му белези, както и една увеличена два пжти рисунка, изработена отъ менъ по нашия екземпляръ.

Дължината на предното крило е 9·5 мм., а разперени крилата мърятъ 20 мм.

Общиятъ тонъ по крила и тѣло на пеперудката е сепийно-кафявъ отгоре и отдолу.

Преднитѣ крила, обаче, иматъ охраво-жълти разсвѣтления: 1) въ външната трета частъ отъ крилото и въ неговата срѣда то е най-силно; 2) въ първата — коренната трета частъ, което, обаче, е доста потъмнено отъ широката сепийна сѣнка, потегляща отъ вътрешния ржбъ къмъ предния ржбъ. Най-тъмната частъ отъ пр. крила е напречната широка връзка, която преминава почти презъ срѣдата (малко навънъ) на крилото. Тази връзка започва отъ предния ржбъ на последното (тамъ е най-широка 3—3·5 мм.) по-тѣсна при вътрешния ржбъ (тамъ е 2—2·5 мм.), а близо надъ последния тя е силно пристисната (до 1·5 мм. тѣсна).

Въ разсвѣтлената срѣдна частъ на напречната връзка има едно неясно забележимо сеп.-каф. петно. Презъ разсвѣтлената жълта областъ до самия страниченъ ржбъ на пр. крило преминаватъ 4—5 сеп.—каф. успоредни на жилкитѣ лжчи, потеглящи отъ тъмната линия на страничния ржбъ.

Реснитѣ на пр. крила сж сеп.-кафяви, а на заднитѣ кр. сж свѣтли, въ основата тъмно сиви, къмъ върха постепенно побѣляватъ.

Главата и предната страна на торакса сж обагрени въ охраво-жълто, такива сж и палпитѣ, а краката сж сиво-кафяви, блѣщииви, безъ всѣкакви свѣтли пръстенчета. Коремчето е сепийно-кафяво и въ края си има кичуръ отъ жълти люспи

Пипалата сж тънки нишковидни, кафяви безъ сепийно-свѣтли пръстенчета.